

Bioasekuracja

- ochrona świń przed ASF

Zygmunt Pejsak

Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. ASF PIWet - PIB w Puławach

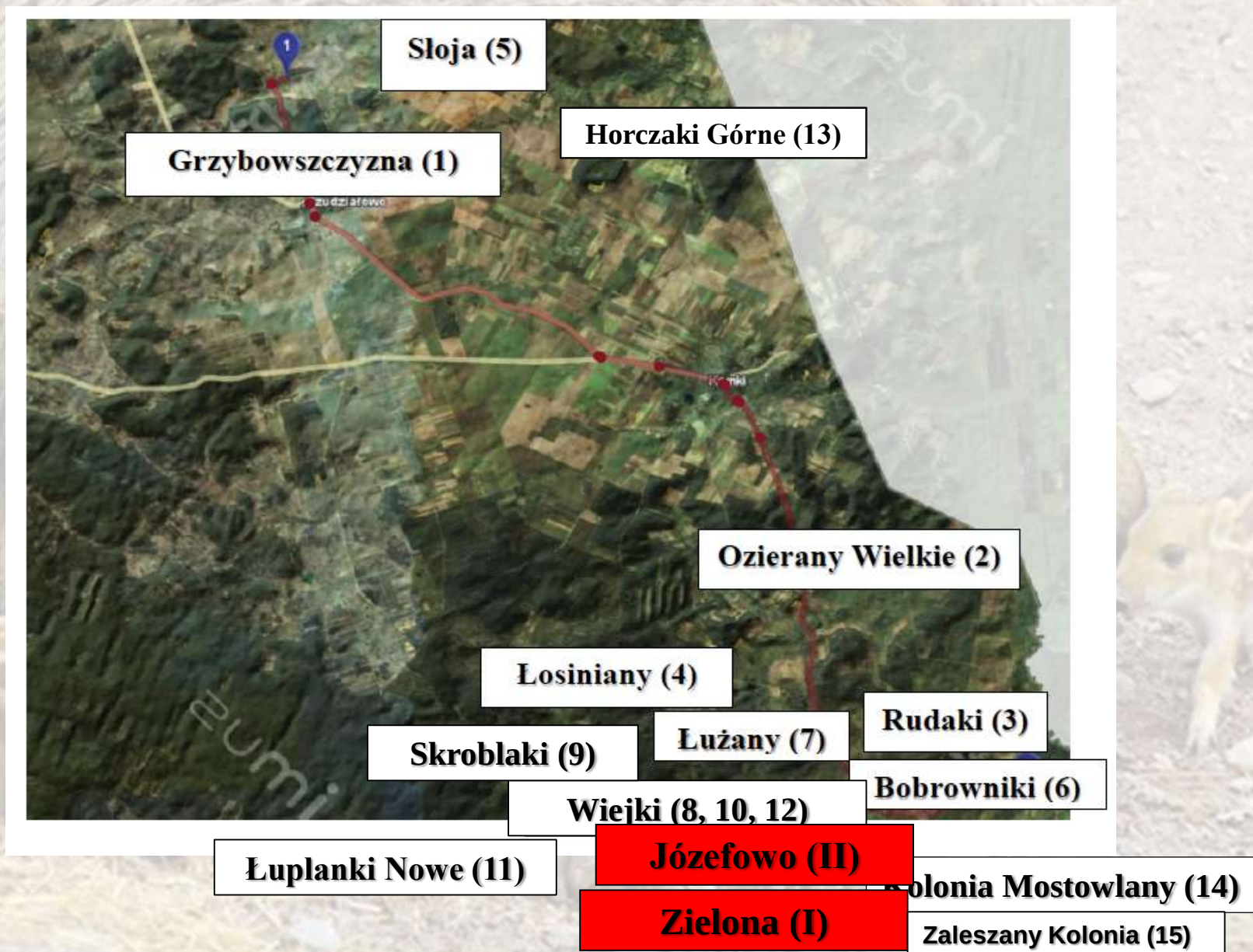

GDAŃSK, 7.11.2014 r.

Sytuacja w zakresie ASF w Polsce

**Dotychczas w Polsce 19 przypadków i 2 ogniska ASF wszystkie zlokalizowane
w powiatach: sokólskim i białostockim**

Przypadek 1.

Grzybowszczyzna, gm. Szudziałowo, 800 m. od granicy, 15.02.2014 r. dzik - 50 kg
(PCR +, ELISA -)

Przypadek 2.

Ozierany Wielkie gm. Krynki 2,5 km od granicy białoruskiej, 17.02.2014. locha,

PCR +++ ELISA +

Mało prawdopodobne by przypadki miały ze sobą związek.

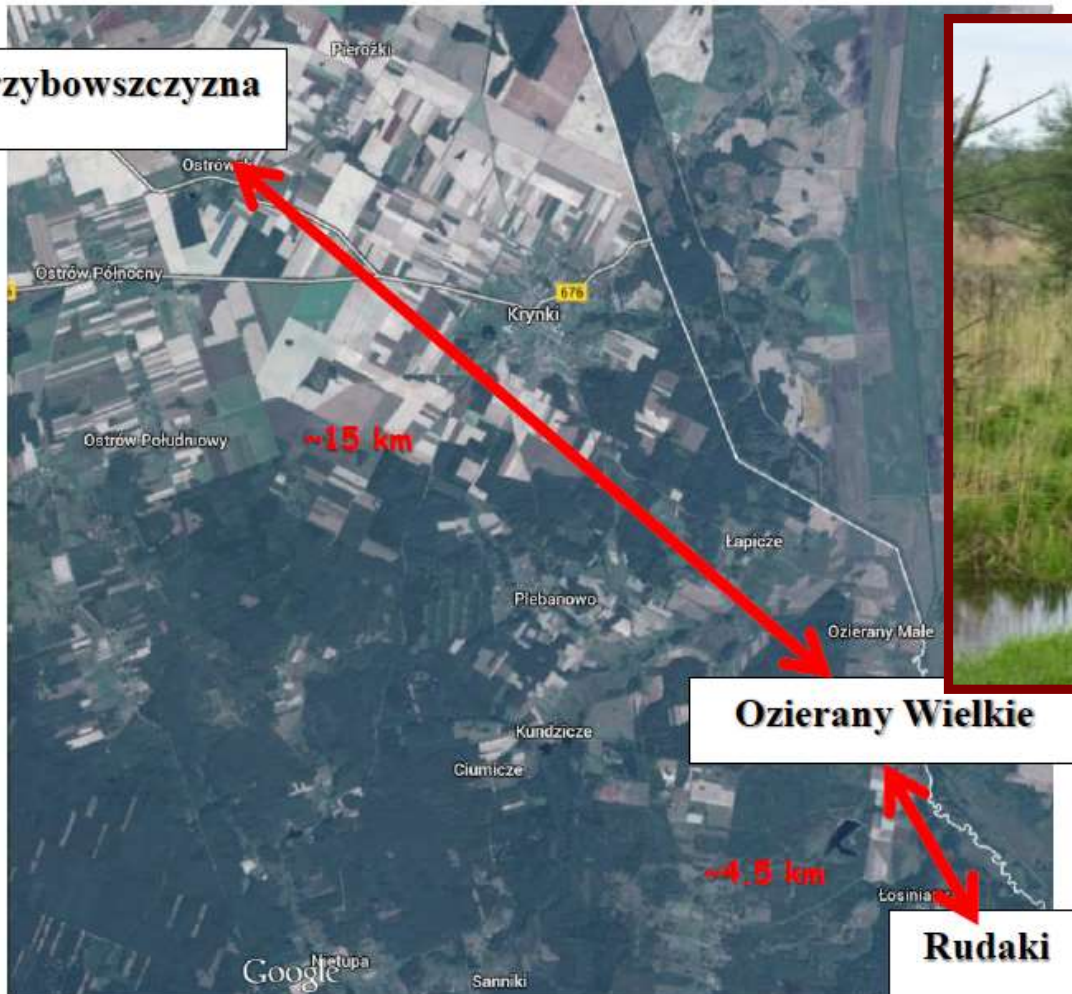

Przypadek 3.

Rudaki,(gm. Krynki) 97 dni później Locha - 100 kg, znaleziona w rzece granicznej Świsłocz
PCR +++, ELISA +

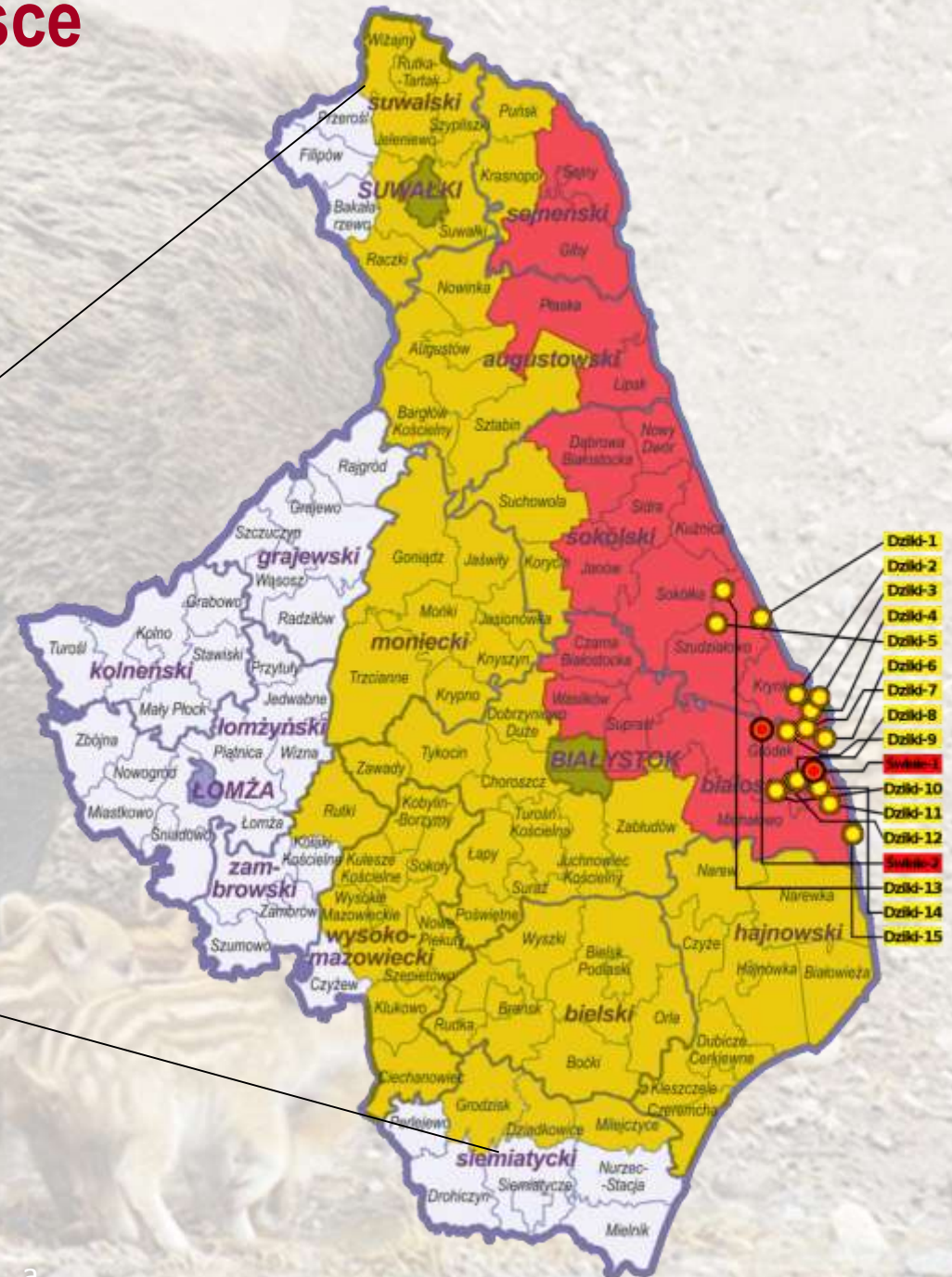
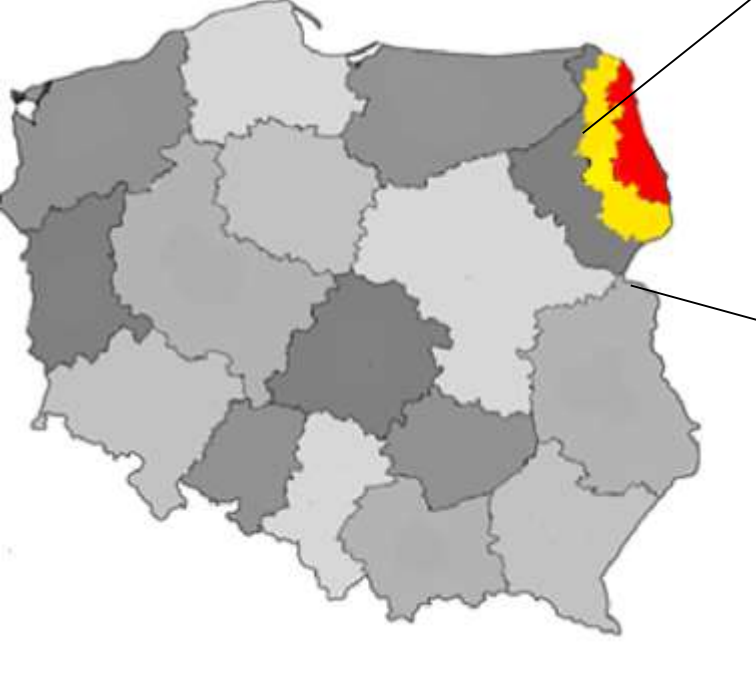
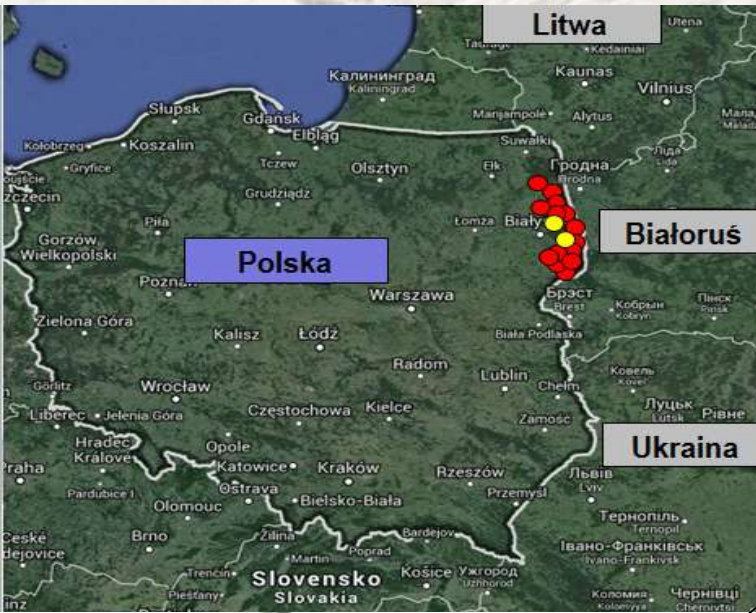
Mało prawdopodobne by przypadki lutowe i majowy miały ze sobą związek.

Grzybowszczyzna

ASF w Polsce

Pierwsze ognisko ASF w Polsce 22.07. 2014.

5 świń w chlewni

(wieś Zielona, gm. Gródek, pow. Białystok)

Daty:

21. 07. 2014. próbki pobrane od 2 padłych świń PLW w Białymstoku wysłał do Puław.

22.07.2014. r. otrzymał wyniki dodatnie.

23.07. 2014. r. 3 kolejne świny (z 5, które były w gospodarstwie) zostały zabite, poddane badaniom z wynikiem dodatnim i poddane utylizacji.

Historia:

19.07. Właściciel wezwał lekarza. Przybyły lekarz zbadał świny, jedna miała gorączkę pozostałe klinicznie zdrowe.

19.07.2014. PLW w Białymstoku otrzymał informację od właściciela świń o złym stanie utrzymywanych przez niego świń i padnięciu jednego osobnika.

20.07. Padła kolejna świnka.

21.07. Urzędowy lekarz wykonał sekcję pobrał próbki i wysłał do PIWet – PIB.

22.07 otrzymał wyniki ASF dodatni.

23.07. dokonano uboju i utylizacji pozostały 3 świny.

17.07. przed zgłoszeniem podejrzenia padły 3 świny, które właściciel zakopał.

W odpowiednim czasie świny odkopano i poddano utylizacji.

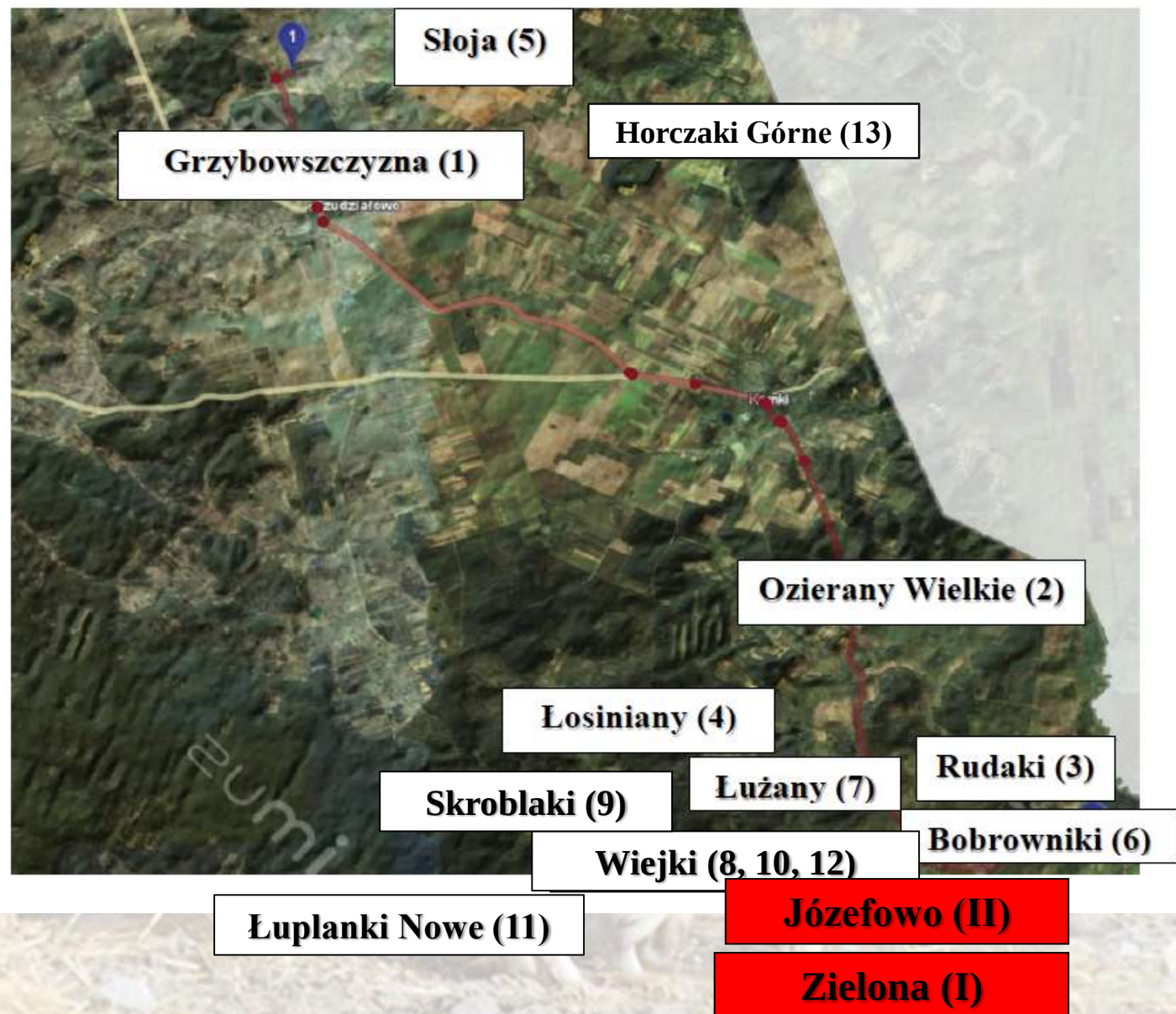

Drugie ognisko ASF - Józefowo, 06.08.2014

(1 świnia w chlewni)

PCR +++

Józefowo

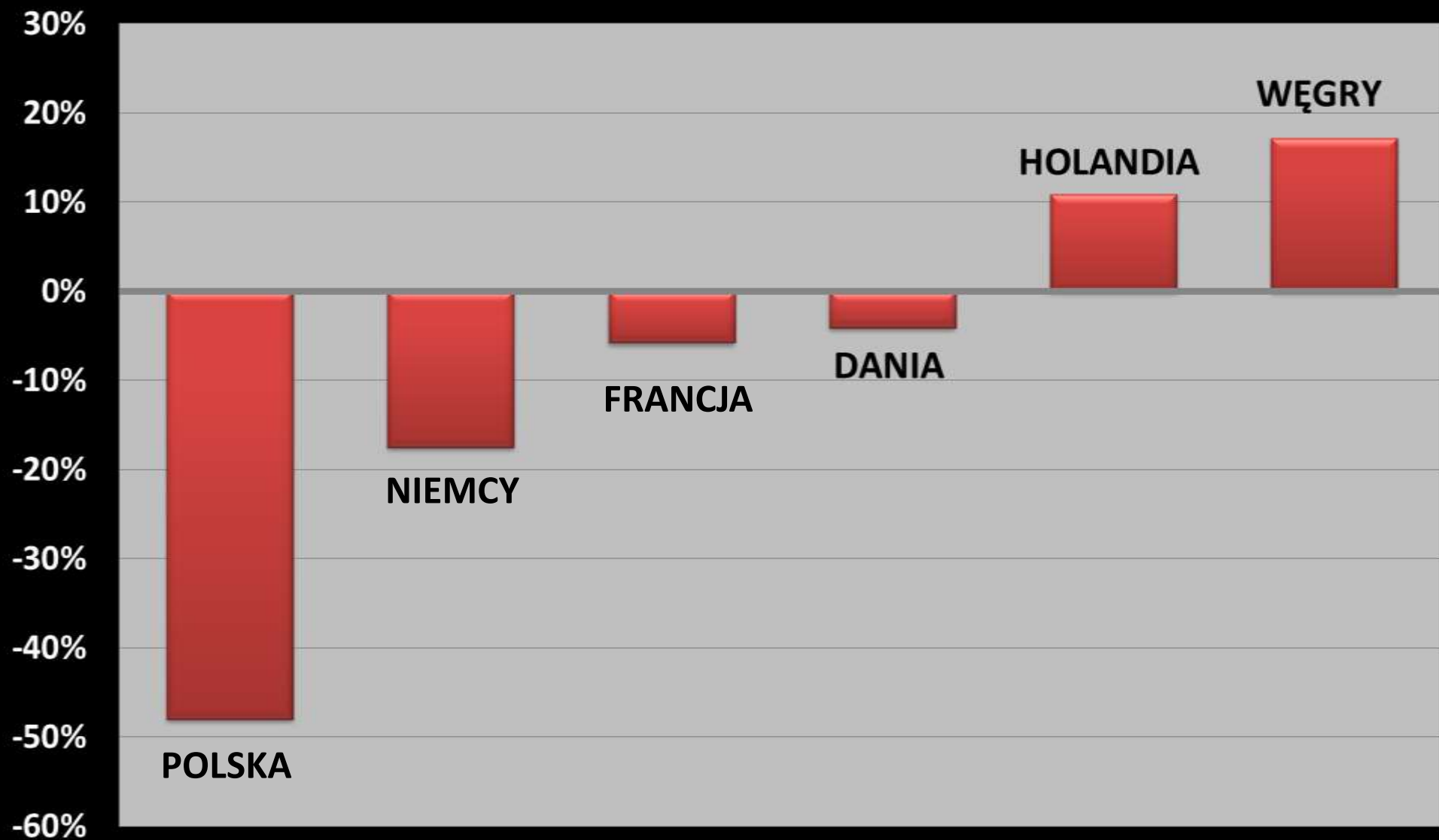
06 08 2014

06 08 2014

Eksport produktów wieprzowych z UE do krajów trzecich w I półroczu 2014 roku.

Populacja świń w obszarze objętym ograniczeniami i obszarze ochronnym (wg. Pirsztuk, 2014).

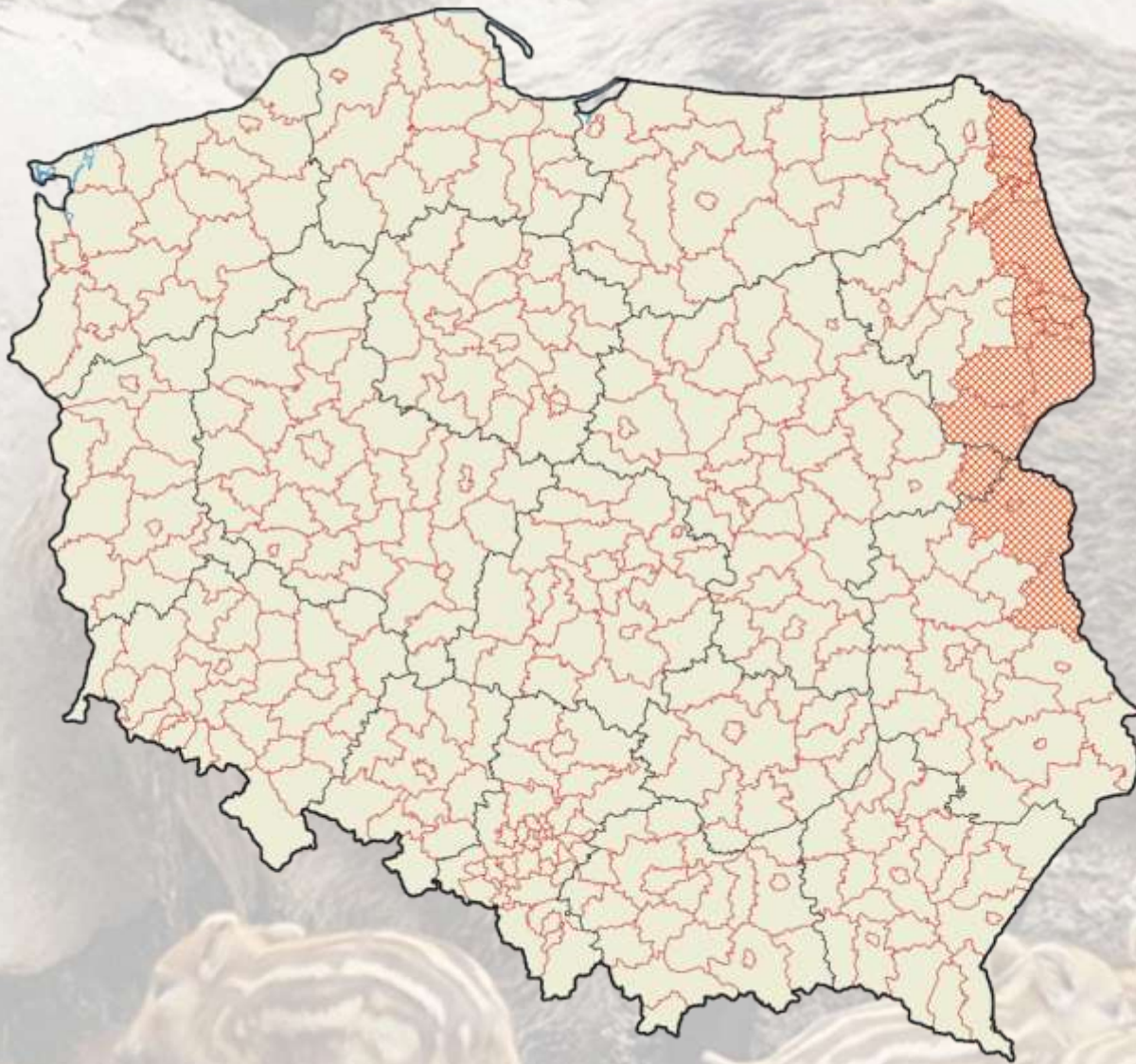
Pogłowie świń (ARiMR)

Obszar	Wielkość stad					
	1-10		11-100		101+	
	świnie	stada	świnie	stada	świnie	stada
podlaskie	30 323	7 040	96 942	3 535	388 203	628
	W sumie świń: 515 468 (3,23%)					
	W sumie stad: 11 831 (4,39%)					
Polska	618 159	140 511	3 368 840	109 770	11 923 981	19 028
	W sumie świń: 15 910 980					
	W sumie stad: 269 309					

	Świnie	Stada
Woj. podlaskie	515 468	11 831
Obszar objęty ograniczeniami	44 019	2 204
Obszar ochronny	170 971	3 271
Ogółem w obszarach	214 990	5 475

**Proporcje
między
obszarem
zakażonym,
a całą Polską**

Co będzie jeżeli...

Właściwości biologiczne ASFV

Wirus ASF jest wyjątkowo oporny na działanie czynników środowiskowych

przeżywalność:

- ☐ W glebie zanieczyszczonej zakażoną krwią - kilka miesięcy.
- ☐ W śledzionie zakopanej w ziemi - 280 dni.
- ☐ W kojcach w których przebywały świnie – 4 miesiące.
- ☐ W tuszach świń - 18 tygodni.
- ☐ We krwi w 4° C do 18 miesięcy.
- ☐ Inaktywacja wirusa po 30 minutach w 70° C lub 1 minucie w 80° C.

Czym jest bioasekuracja w produkcji zwierzęcej ?

- **Bioasekuracja –**
- Ochrona przed zewnętrznym i wewnętrznym biologicznym zagrożeniem.
- Ogranicza możliwość wprowadzenia i roznoszenia chorobotwórczych mikroorganizmów.
- Lokalizacja obiektu
- Środki transportu
- Ogrodzenie
- Ludzie – procedury , praktyka,
- Ściółka
- Pasza
- Zwierzęta towarzyszące
- Utylizacja padłych zwierząt
- Zwalczanie szkodników

Właściwe ogrodzenie fermy

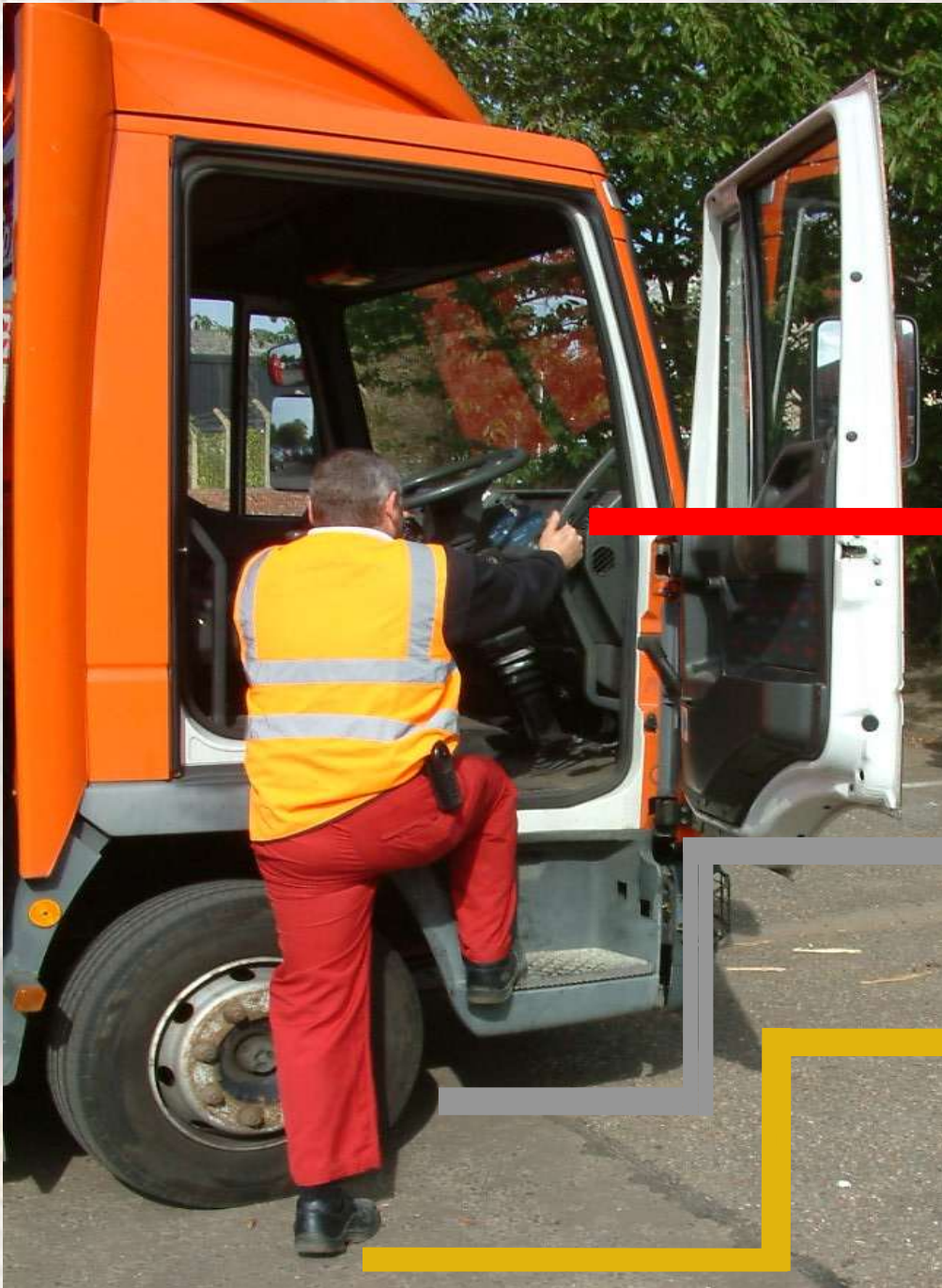
**Zabezpieczenie przed
dzikimi zwierzętami**

**Ograniczenie dostępu pojazdów
na fermę**

Co jeszcze możemy dostarczyć
dzisiaj na Twoją fermę?

**SALMONELLA -
BAKTERIA**

**WIRUS
PRYSZCZYCY**

**ASF
PRRS**

Ograniczenie liczby wszelkich wizyt do niezbędnego minimum

Ograniczenie liczby źródeł, z jakich pozyskiwane są zwierzęta do zasiedlenia fermy

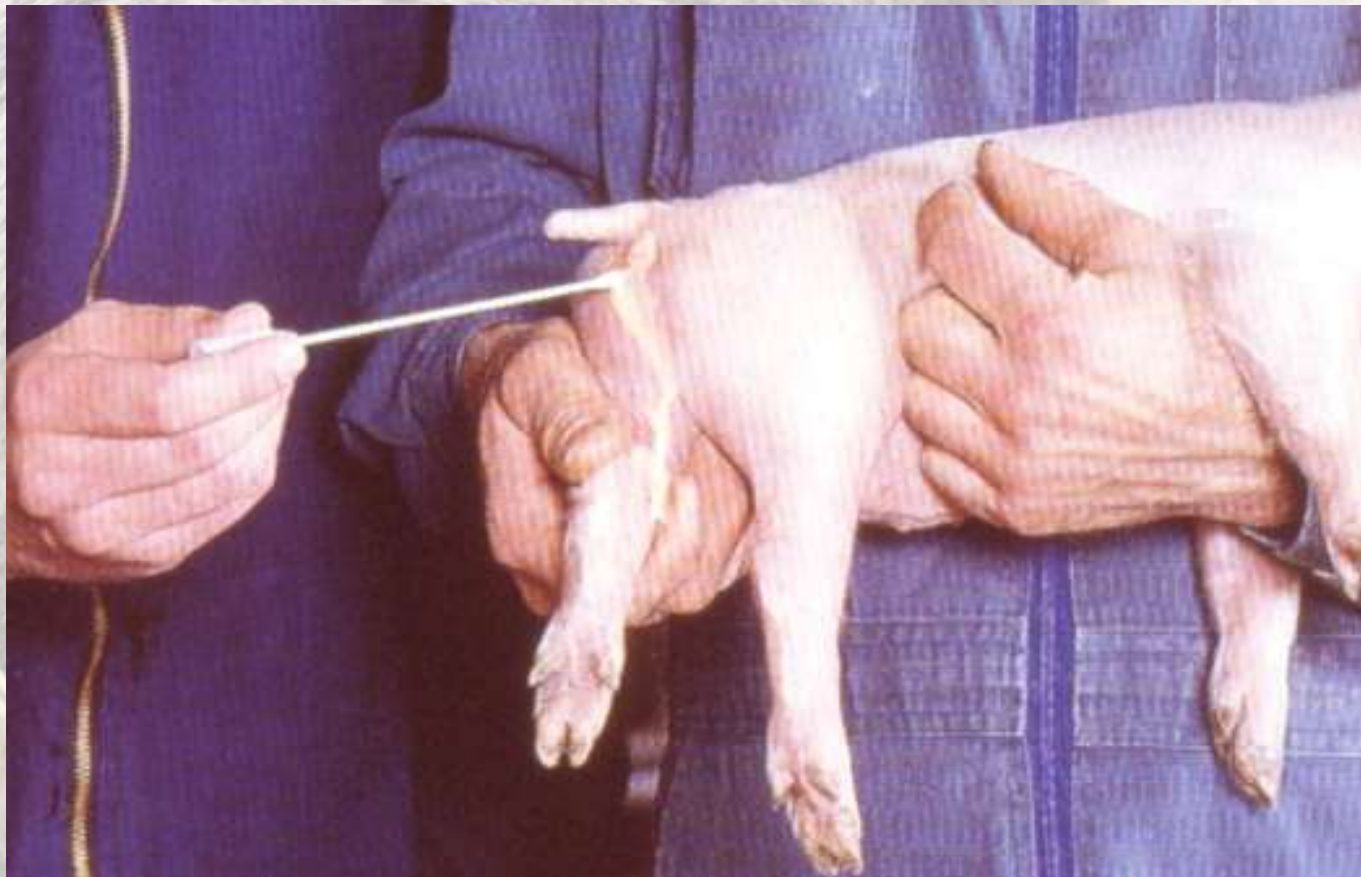
Ograniczenie liczby źródeł, z jakich pozyskiwane są zwierzęta na remont stada

Wprowadzanie nowych knurów niesie ze sobą większe, w porównaniu do zakupu nasienia, ryzyko zawleczenia do stada nowych patogenów

**Nabywanie świń pochodzących wyłącznie ze stad, nad którymi
sprawowany jest regularny monitoring.**

Czynniki ryzyka

Inne zwierzęta

Czynniki ryzyka

Gryzonie

Myszy stanowią ważny wektor szerzenia się chorób

Czynniki ryzyka

Szczury

Szczury mogą przemieszczać
około 3-4 km

Okresowa deratyzacja

Czynniki ryzyka

Ptaki

Jaskółka

© Fred J. Alsop, III

Szerzenie zakażenia pomiędzy sąsiadującymi pomieszczeniami czy budynkami inwentarskimi przez ptaki stanowi zagrożenie, zwłaszcza w ekstensywnych systemach chowu

Samochody dostawcze

CZYNNIKI RYZYKA

Uczestnictwo w targach i pokazach

- Wystawianie zwierząt na targach oraz pokazach, a następnie ponowne wprowadzanie ich bezpośrednio na fermę
- Zwierzęta, które przebywały w miejscach, gdzie miały kontakt z wieloma innymi świniami, należy izolować i traktować jak nowo wprowadzane na fermę
- Przed wprowadzeniem do stada należy, w oparciu o opracowany uprzednio plan, poddawać takie zwierzęta badaniom i obserwacjom przez wyznaczony okres czasu (minimum 60 dni)

CZYNNIKI RYZYKA

Pasza

Zmiana obuwia i odzieży ochronnej

Prysznice

Dezynfekcja obuwia

Pojemniki do dezynfekcji obuwia należy umieszczać przy wszystkich

- ☐ wejściach na fermę,
- ☐ wejściach do obiektów fermy

Należy pilnować by wszyscy ich używali !

1.

2.

3.

4.

Dezynfekcja pojazdów

Zasady bioasekuracji - kwarantanna

Kwarantanna wszystkich nabywanych świń oraz zwierząt wprowadzanych na farmę jest konieczna (min. 3 tygodnie, a lepiej 60 dni)

- ☐ Budynki, w których przeprowadzana jest kwarantanna powinny być całkowicie odizolowane od stada
  - zlokalizowane w odległości co najmniej 50 m
- ☐ Oddzielni pracownicy (nowe obuwie i odzież ochronna)
- ☐ Osobny sprzęt

Ważne dane związane z ochroną stad przed ASF

Szerzenie się zakażeń ASFV

☐ Bezpośrednio:

świnia → świnia;

świnia → dzik;

dzik → świnia.

☐ Pośrednio: produkty, transport, ludzie, słoma, siano, kleszcze.

☐ Epidemiologia zakażeń ASFV i CSFV jest zasadniczo różna!!!

Dynamika szerzenia się CSF i ASF w Polsce.

CSF

1990

1994

ASF

Luty – Październik 2014
(17 przypadków / 2 ogniska)

ASF w Europie

Ogniska ASF w Europie:

❑ **Portugalia – 1957** - wprowadzenie do 1999.

❑ **Hiszpania – 1960** - wprowadzenie do 1995

W roku 1985 przyjęto jednolity w obu krajach program zwalczania – likwidacji ASF na Półwyspie Iberyjskim.

❑ **Sardynia** - od 30 lat do dzisiaj.

ASF w Europie

- ❑ **Włochy – 1967-1978** (Sardynia 1967 – do chwili obecnej)
- ❑ **Malta – 1978-1979**
- ❑ **Francja – 1964-1974, 1984**
- ❑ **Belgia – 1985**
- ❑ **Holandia – 1986**
- ❑ **ZSRR – 1977**
- ❑ **Rosja – 2007 – do chwili obecnej; w latach 2007-2012 straty 1 mld USD**

Szerzenie się zakażeń ASFV

Szerzenie się zakażeń, nawet w obrębie tego samego obiektu jest stosunkowo wolne

- ☐ **Bierny monitoring (szybka reakcja np. badanie lab. na zgłoszenie zachorowań lub padnięć) jest wyjątkowo efektywny.**
- ☐ **W przypadku kontaktu świni zakażonej ze zdrową objawy kliniczne u zdrowej ujawnią się najwcześniej po 14 dniach (po padnięciu świni siewcy ASFV).**

Faktyczne i prawdopodobne wektory szerzenia ASF w POLSCE

Dziki.

Wektory pośrednie: ludzie, środki transportu,

Populacja i gęstość populacji dzików w poszczególnych województwach

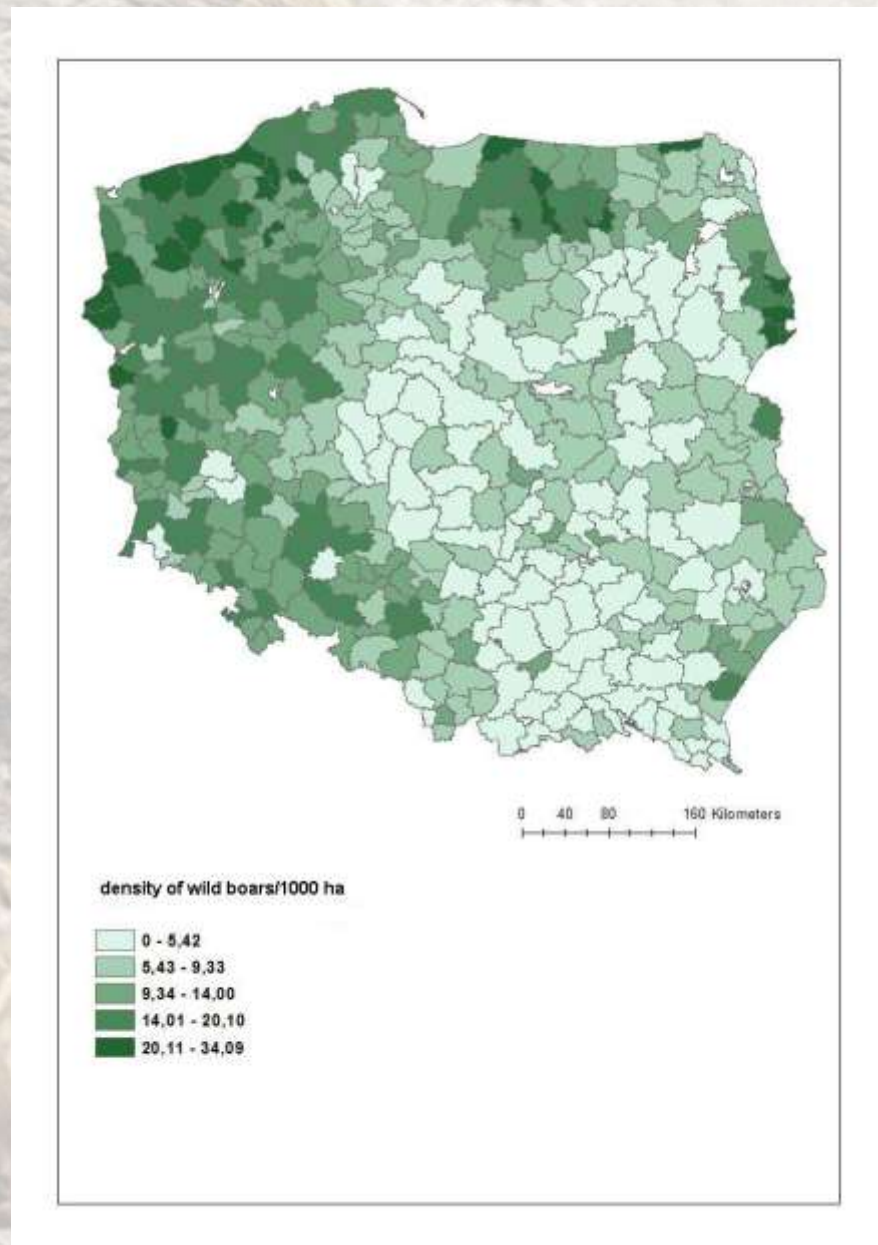
Liczba dzików

2013 - 282 000

2012 - 255 800

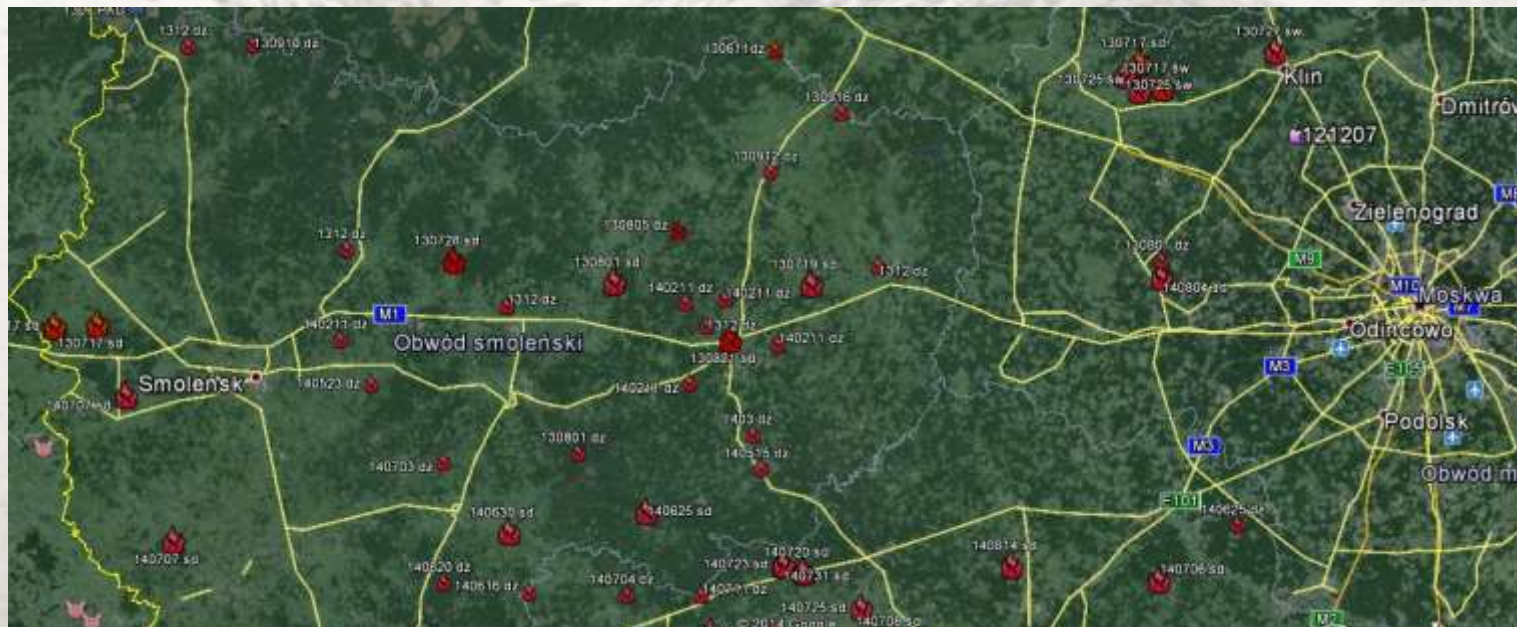
2011 - 244 073

2010 - 226 963

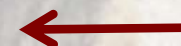

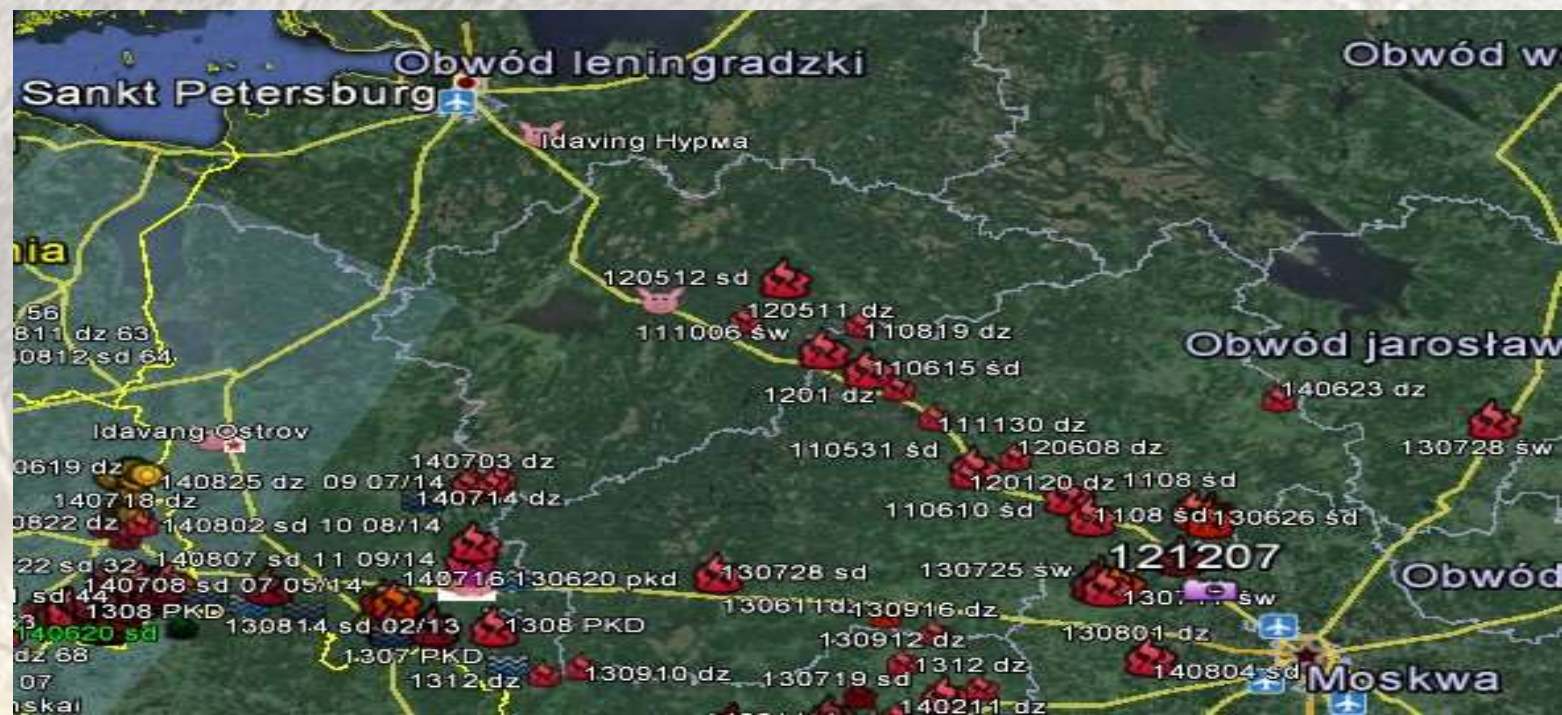
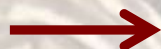
Drogi - transport oraz gospodarcza aktywność przydrożna - ważny wektor szerzenia się ASF.

Moskwa - Mińsk

**Moskwa –
St.
Petersburg**

„Praktyki wschodnioeuropejskie”

Zagrożenia zewnętrzne (przypadek Litewski).

23.07.2014 r. w jednej z największych ferm na Litwie Ignalina (ok. 20 000 świń) należącej do duńskiego właściciela (Idavang Company) stwierdzono zachorowania i zwiększone padnięcia świń.

24.07.2014 r. od 30 świń pobrano próbki do badań w kierunku ASF. W 26 stwierdzono obecność DNA wirusa ASF w jednej stwierdzono przeciwciała.

17.07 i 22.07. 2014 r. oraz wcześniej sprzedano z fermy do Polski kilkaset tuczników warchlaki sprzedawano do Polski z ferm konatkowych

26.07.2014 r. w dostępnym materiale wykazano, że świnię wprowadzone z fermy Litewskiej do Polski były wolne od ASFV.

Główny Lekarz Weterynarii Litwy, wysuwa hipotezę , że wprowadzenie ASFV do stada mogło być celowe.

Zagrożenia zewnętrzne (przypadek Litewski).

Według danych uzyskanych w trakcie badań laboratoryjnych przeprowadzonych w laboratorium referencyjnym UE ds. ASF w Valdeolmos, ASFV został wprowadzony do fermy Ignalina około 5 lipca 2014.

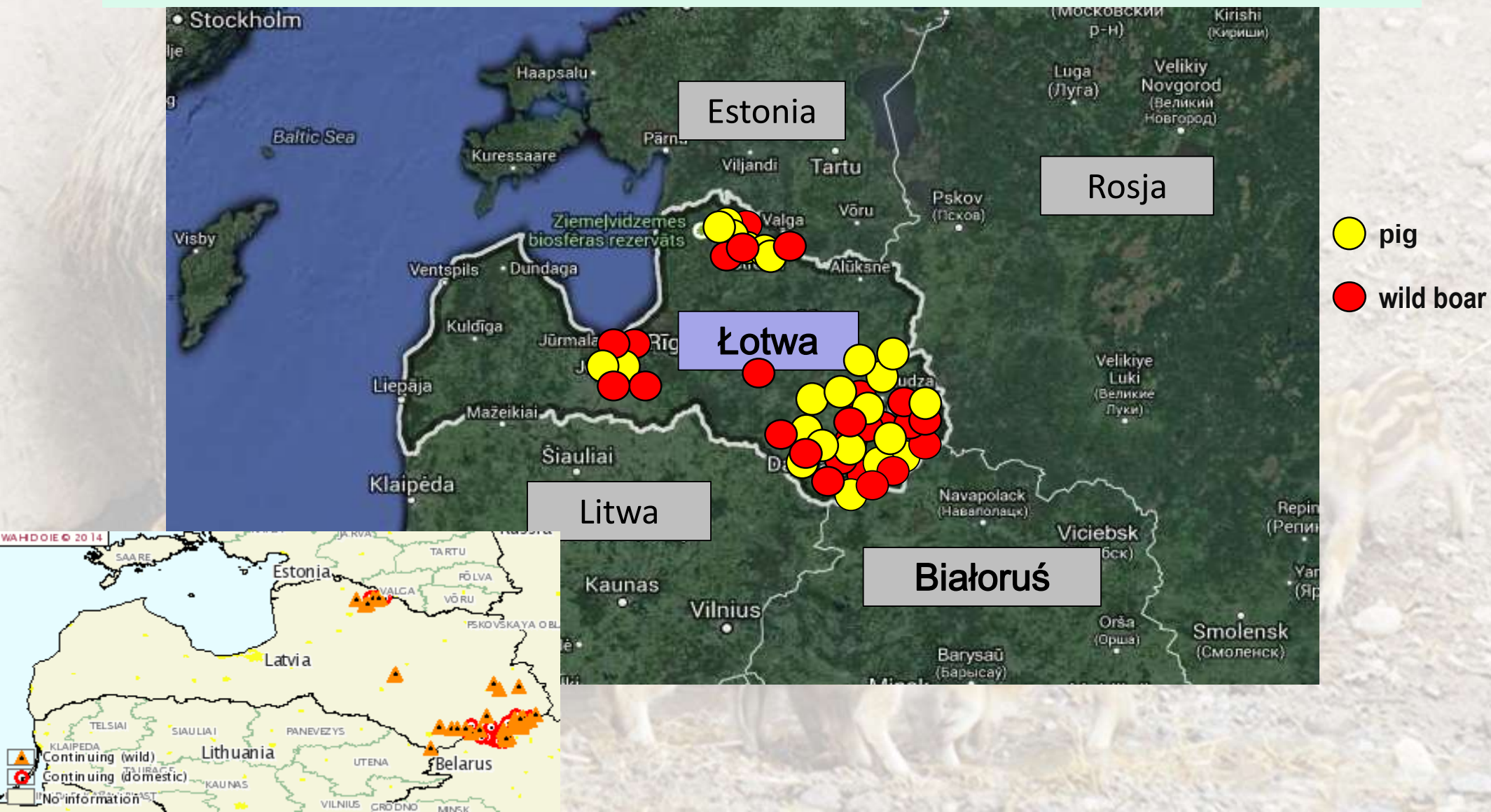
(M. Arias, sierpień, 2014)

Łotwa, 66 ognisk, 83 przypadki of ASF

(9.00.2014 r.)

**Przy zakupie
warchlaków i
tuczników kierować
się zdrowym
rozsądkiem**

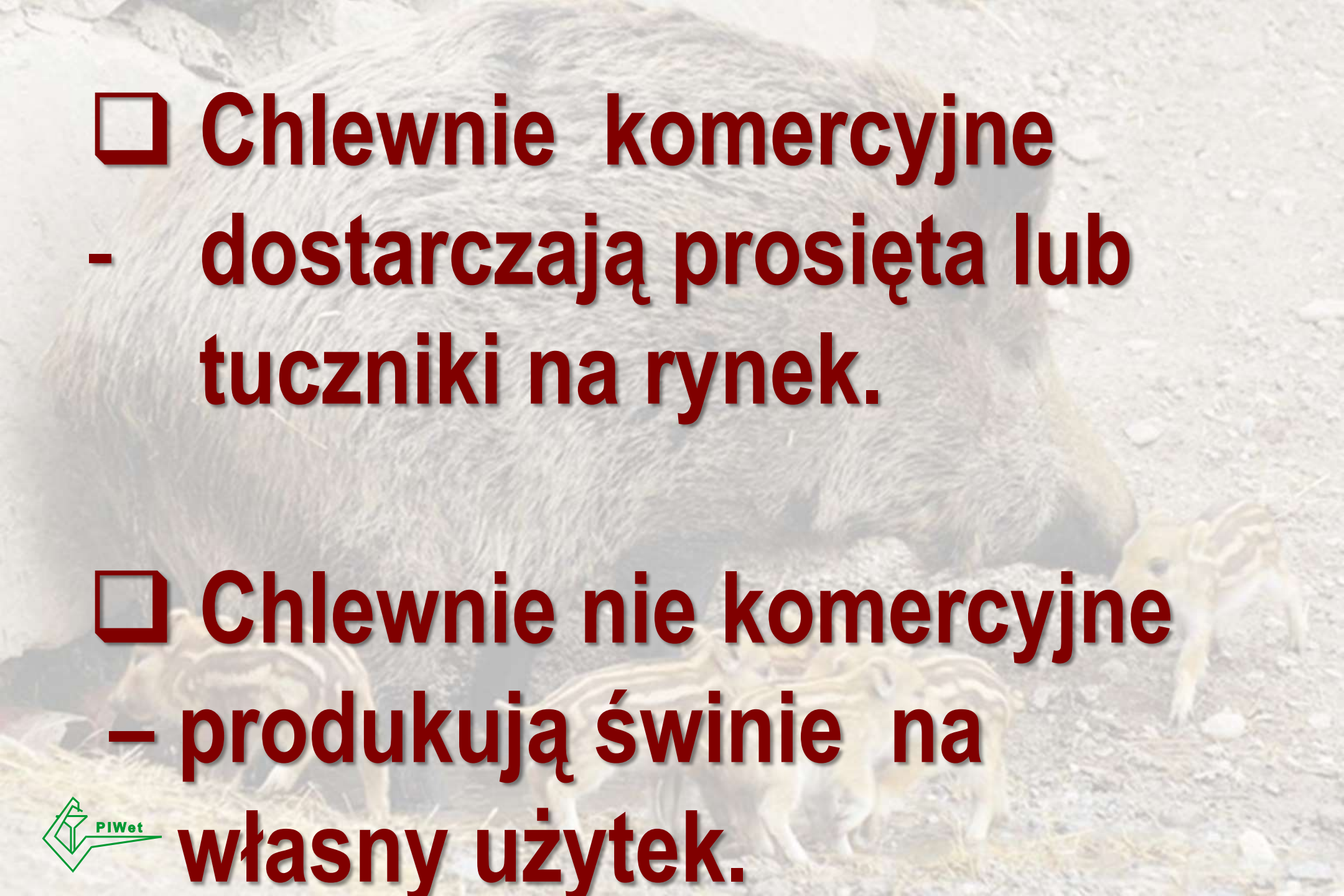
Planowane regulacje administracyjne związane z bioasekuracją

**Biorąc pod uwagę zasady
bioasekuracji wszystkie
chlewnie podzielono na:**

- ☐ **komercyjne**
- ☐ **nie komercyjne**

❑ Chlewnie komercyjne
- dostarczają prosięta lub tuczniki na rynek.

❑ Chlewnie nie komercyjne
– produkują świnie na własny użytek.

Wymagania związane z bioasekuracją w chlewniach nie komercyjnych

- ☐ Zakaz stosowania zlewek
- ☐ Nie możliwość kontaktu świń z chlewni z innymi wrażliwymi na zakażenie zwierzętami, zakaz wprowadzania na teren gospodarstwa części dzików upolowanych lub martwych oraz mięsa.
- ☐ Zmiana odzieży przed wejściem do chlewni
- ☐ Zakaz wchodzenia osób postronnych
- ☐ Ubój świń pod nadzorem lek.wet.
- ☐ Zakaz utrzymywania loch/knurów.
- ☒ Maty dezynfekcyjne.

Wymagania związane z bioasekuracją w chlewniach komercyjnych

- ☐ Zasady bioasekuracji jak w chlewniach nie komercyjnych.
- ☐ Przestrzeganie opracowanego przez właściciela planu bioasekuracji, zatwierdzonego lub rekomendowanego i weryfikowanego przez inspekcję wet. zgodnie z profilem produkcyjnym fermy i przepisami krajowymi.

Wymagania związane z bioasekuracją w chlewniach utrzymujących świnie na wybiegach (out door)

- ☐ **Podwójne ogrodzenie, chroniące przed dzikami.**
- ☐ **Przestrzeganie zasad jak w chlewniach komercyjnych.**

DZIĘKUJĘ za cierpliwość.

